

paa, at hvis vi tage alle de Udgifter, der kunne siges i nogen Maade at staa i Forbindelse med de kgl. Havne, og f. Eks. fordele alle Lønninger under Vandbygningsvæsenet paa de kgl. Havne og ligeledes tage de Udgiftsposter desangaaende, der findes paa § 27, og lade de kgl. Havne ogsaa bære disse, har den højtærede Finansminister Ret i, at vi ville naa til et Overskud, der er minus. Men dels plejer man ikke at føre Udgifterne paa § 27 som Driftsudgifter — det gøre vi f. Eks. ikke for hele Jernbanevæsenets Vedkommende — og dels har man ogsaa Lov til at sige, at vi ikke kunne undvære Vandbygningsvæsenet, og at det vilde være en meget ringe Indskrænkning, der kunde foretages baade med Hensyn til Personel og Lønninger, for saa vidt Vandbygningsvæsenet ikke fik med andet at gøre end netop de kgl. Havne, medens det nu benyttes til saa meget andet. Vi kunne altsaa snarere sige, at Lønningerne kun for en meget ringe Grad kunne føres til Udgift for de kgl. Havne. Men det er jo den Slags Ting, som der ikke er Grund til at strides om. Det endelige Resultat bliver det samme. Det gælder kun om, hvorledes man posterer Indtægt og Udgift, hvor meget der skal staa paa § 19 B., og hvor meget der skal gaa fra, inden der paa § 3 bliver en virkelig Indtægt af de kgl. Havne.

Finansministeren (C. Hage): Naar jeg har udtalt, at der ikke vil fremkomme Overskud af de kgl. Havne, har jeg alene tænkt paa Udgifterne paa § 19 ganske uden Hensyn til de Udgifter, der ere opførte paa § 27.

Aadal: Det er Spørgsmaalet om Samarraadet angaaende Stempelbegunstigelse for Banker, for saa vidt angaar Udstedelsen af Bankbøger, som har givet mig Anledning til at tage Ordet, og navnlig gør jeg det, efter at jeg har hørt den højtærede Ordførers Udvikling af, at dette Spørgsmaal mulig kunde ordnes ved en midlertidig Lov, hvorved Bankerne fik Stempelbegunstigelse indtil 1910. Det er et meget brændende Spørgsmaal for vore Sparekasser, hvordan Bankerne blive stilled med Hensyn til Stempelbegunstigelse. Sparekasserne staa nu under Statskontrol, idet det er Meningen, at Sparerne skulle være saa sikre som muligt, naar de sætte deres Penge i Sparekasserne. Derimod staa Bankerne som aldeles private Selskaber ikke under Statskontrol, medens en Del af dem dog nyde samme Begunstigelse som Sparekas-

serne med Hensyn til Stempelfrihed for Bankbøger. Derved kunne de konkurrere med Sparekasserne, hvad angaar Indlaan af Sparepenge. Det var imidlertid Meningen med Sparekasseloven af 1880, at Sparekasserne skulde have denne Begunstigelse, fordi de ikke maatte have større Udbytte af de indlaante Penge end saa meget, som kunde slaa til til en rimelig Forrentning af Aktionærernes Kapital, til en rimelig Henlæggelse til Reservefonden samt til Administrationen. Bankerne kunne derimod spekulere, saa meget de ville, og drive Udbyttet saa højt op som vel muligt. Vi se ogsaa, at Bankerne bruge mange Fif for at komme til Penge. De kunne f. Eks. sætte Renten højere for de Penge, som staa opsigelige i kortere Tid. Naar vi se paa den Rente, de tage af udlaante Penge, viser det sig, at den kan være ret billig, til Tider kun $\frac{1}{2}$ pCt. over Indlaansrenten, men gaar man til Bunds i Sagen og undersøger de Ydelser, der maa erlægges ved Provision af Udlaan paa Veksler, der jo udgøre Bankernes største Omsætning, ser man, at de komme op paa 6—8 pCt. Det viser sig ogsaa ved det store Overskud, Bankerne have i Forhold til den Kapital, de have at raade over. Jeg skal i saa Henseende fremkomme med et Par Tal. Jeg vil ikke nævne de Sparekassafdelinger, der høre ind under Bankerne, da man ikke faar at vide, hvor stort Overskud de give, idet deres Midler gaa sammen med Bankens Midler og bruges paa samme Maade.

Af selvstændige Sparekasser fandtes ved Slutningen af 1902: 513, som forvaltede en Formue af omtrent 564 Mill. Kr. og gave et samlet Overskud af 2,088,713 Kr. Undersøger man det Overskud, Bankerne have givet i Forhold til den Kapital, de raade over, kommer man derimod til et helt andet Resultat. Landmandsbanken f. Eks., som forvalter en Kapital af 80 Mill. Kr., altsaa omtrent $\frac{1}{7}$ af, hvad samtlige Sparekasser forvalte, har saaledes haft et Overskud ikke blot saa stort som alle Sparekasserne tilsammen, men 593,000 Kr. derudover. Man kan forstaa, at Bankerne tjene ret gode Penge, selv om deres Udlaansrente ser ret rimelig ud. Sparekasserne udlaane deres Penge dels til Landejendomme, Huse og Gaarde Landet over og havde i 1902: 308 Mill. anbragte paa denne Maade; dels udlaane de Penge mod Selyskyldnerkaution, hvilket er meget brugeligt paa Landet, for at man kan faa den nødvendige Driftskapital — paa denne Maade have de udlaant 59 Mill. — desuden have de til Kommuner udlaant 19